

ТИПОВА ПРОГРАМА підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Громадянська освіта та формування демократичних цінностей»

Розробник(и): ГО «ІППО» ЄДРПОУ 43771659

Рецензент(и): в.о. директора ГО "ІППО" Новіков О. Ф.

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми - Актуальність програми зумовлена потребою формування громадянської компетентності, правової культури та активної громадянської позиції учнів.

Цільова група: Вчителі громадянської освіти, історії, суспільних дисциплін, класні керівники.

Обсяг (тривалість): Загальний обсяг підвищення кваліфікації за цією програмою в межах одного освітнього циклу становить від 2 до 30 годин (0,06-1 кредит ЄКТС) та визначається індивідуально залежно від кількості обраних слухачем освітніх компонентів (тем). Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. У кожному випадку у сертифікаті зазначається фактично пройдений обсяг годин та тематика навчання.

Особливості реалізації програми - Програма має модульну структуру та реалізується у вигляді окремих освітніх циклів. У межах одного освітнього циклу слухач обирає одну або кілька тем відповідно до власних освітніх потреб. Кожна тема є логічно завершеним освітнім компонентом та може реалізовуватися автономно. Підсумковий обсяг підвищення кваліфікації в межах одного циклу формується шляхом накопичення обраних тем і становить від 2 до 30 годин. Слухач може проходити програму повторно, обираючи нові теми. За результатами кожного освітнього циклу видається окремий документ про підвищення кваліфікації із зазначенням фактично пройдених годин та тематики навчання.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна

Мета підвищення кваліфікації - Підвищення професійної компетентності педагогів у сфері громадянської освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- Ознайомлення з принципами демократії та прав людини
- Розвиток навичок громадянської участі
- Інтеграція громадянської тематики в освітній процес

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

- громадянська компетентність
- соціальна компетентність
- правова компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації: Педагоги зможуть формувати в учнів громадянську свідомість, відповідальність та повагу до

демократичних цінностей.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації - Оцінювання здійснюється на основі виконання рекомендованих практичних та самостійних завдань, участі в проектній діяльності, тестування або підсумкової роботи відповідно до програми.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації - Сертифікат або свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка із зазначенням теми, обсягу годин та кредитів ЄКТС відповідно до вимог законодавства

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Навчально-тематичний план відображає перелік можливих курсів (тем), що реалізуються в межах програми. Проходження всіх тем, наведених у плані, не є обов'язковим. Кожна тема є окремим освітнім компонентом і може реалізовуватися автономно.

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
1	Дошка Padlet - онлайн конструктор уроку	1	1-29	2-30
2	Інтернет-сервіси для створення навчального контенту. Презентації на ресурсі Nearpod.	1	1-29	2-30
3	WAKELET - інструмент створення навчальних та методичних ресурсів.	1	1-29	2-30
4	Створення графіки та анімації з нуля для візуалізації навчального матеріалу.	1	1-29	2-30
5	Конструктор колажів в сучасному навчанні.	1	1-29	2-30
6	Тестовий контроль навчальних досягнень учнів на платформі Classtime.	1	1-29	2-30
7	Створення тренінгів. Ефективні методи навчання.	1	1-29	2-30
8	Створення захоплюючого уроку. Сервіси Google.	1	1-29	2-30
9	Створення тестів в Moodle. Формування структури уроку.	1	1-29	2-30
10	Реалізація колективної роботи на уроках. Онлайн дошки.	1	1-29	2-30
11	Сучасні способи розробки навчальних матеріалів. Методологія Agile.	1	1-29	2-30
12	Google forms. Удосконалення інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників.	1	1-29	2-30
13	Нові форми Google. Анкетування, тести та квести.	1	1-29	2-30
14	Розвиток пізнавальної активності. Як зацікавити учнів через використання інноваційних технологій. Excel, Greenshot, OCam, PowerPoint, Zoom	1	1-29	2-30
15	Мотивуючий та захопливий урок. Інструменти візуалізації.	1	1-29	2-30
16	Інтеграція Google форм в практичну діяльність педагога.	1	1-29	2-30
17	Алгоритм створення класу та налаштування властивостей середовища G Suite для організації роботи онлайн.	1	1-29	2-30

№	Назва теми	Лекції, год	Самостійна робота, год (мін.-макс.)	Усього, год (мін.-макс.)
18	Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас НУШ	1	1-29	2-30
19	Загальні засади та особливості викладання інтегрованого курсу «Громадянська освіта»	1	1-29	2-30
20	Лайфхаки під час вивчення Громадянської освіти	1	1-29	2-30
21	Розвиток соціалізації особистості та людські цінності на курсі «Громадянська освіта»	1	1-29	2-30
22	Практичні заняття з громадянської освіти	1	1-29	2-30
23	Соціалізація особистості та людські цінності. Громадянська освіта.	1	1-29	2-30
24	Можливості Power Point у роботі сучасного вчителя	1	1-29	2-30
25	Classtime для онлайн уроків. Навчання у форматі діалогу.	1	1-29	2-30
26	Графічні планшети та віртуальні дошки. ТОП-5 сервісів для навчання.	1	1-29	2-30
27	Педагогіка дозвілля: позитивний імідж освітнього закладу, педагога, здобувача.	1	1-29	2-30
28	Емоційна підтримка учнів та педагогів НУШ в умовах воєнних дій	1	1-29	2-30
29	Використання можливостей візуальних засобів у класі.	1	1-29	2-30
30	Збільшення потужності мозку: ефективні методи для запам'ятовування.	1	1-29	2-30
31	Трансформуємо освіту за допомогою технологій: організація якісного навчального процесу за допомогою додатків Google.	1	1-29	2-30
32	Впровадження STEM підходів на уроках Громадянської освіти.	1	1-29	2-30
33	Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках Громадянської освіти НУШ	1	1-29	2-30
34	Цифрова трансформація освіти: роль штучного інтелекту в модернізації навчального процесу	1	1-29	2-30
35	Дитячий травматизм в період війни: діагностика, невідкладна допомога.	1	1-29	2-30
36	Реалізація діяльнісного підходу на уроках громадянської та історичної освітньої галузі в НУШ	1	1-29	2-30
37	Стресові стани у дітей в період війни. Від діагностики до лікування.	1	1-29	2-30
38	Медіаграмотність на уроках громадянської освіти: поради з практичного досвіду.	1	1-29	2-30
39	Особистісно-орієнтований підхід до учнів. Формування громадянської свідомості учнів.	1	1-29	2-30

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

Тема 1. Дошка Padlet - онлайн конструктор уроку

Ключові питання теми: Сучасний вчитель повинен вміти легко і швидко адаптуватись під потреби учнів, предмета, який викладає і

можливості застосування техніки для полегшення структуризації власних напрацювань. Тренінг влаштований таким чином, щоб максимально розкрити можливості дошки Padlet

Тема 2. Інтернет-сервіси для створення навчального контенту. Презентації на ресурсі Nearpod.

Ключові питання теми: Чи завжди вам вдається під час уроку одночасно залучити до взаємодії всіх учнів? А організувати в межах уроку розгорнуте опитування з виставлянням оцінки кожному? Якщо у класі понад 30 учнів, це практично неможливо! А навчальний час не гумовий... І щось треба з цим робити! Пропонуємо з легкістю подолати цю проблему, використовувати новітні інтерактивні технології у зручному форматі!

Тема 3. WAKELET - інструмент створення навчальних та методичних ресурсів.

Ключові питання теми: Програма передбачає обговорення таких аспектів: • можливості безкоштовної платформи Wakelet, яка дозволяє організувати, управляти та зберігати дані різного формату; • створення власних колекцій навчальних та методичних ресурсів; • використання функції Immersive Reader для створення ефективного інклюзивного середовища; • налагодження зворотного зв'язку за допомогою Flipgrid.

Тема 4. Створення графіки та анімації з нуля для візуалізації навчального матеріалу.

Ключові питання теми: 1. Потреба шкіл у нових сучасних способах донесення інформації, які сподобаються дітям. 2. Як ми можемо використати технологію анімації для покращення навчального процесу 3. Залучення учнів до створення анімаційних матеріалів 4. Результати, які можуть використовуватись педагогами вподальшому у навчальному процесі. 5. Приклади

Тема 5. Конструктор колажів в сучасному навчанні.

Ключові питання теми: Урок в сучасних умовах потребує оновленого дидактичного формату. Одним із універсальних інструментів візуалізації навчального матеріалу є колажі, які підтвердили свою присутність при створенні дидактичних матеріалів, узагальненні результатів, систематизації інформації. Сьогодні колажі є невід'ємною складовою візитки класу чи портфолію вчителя, елементом змішаного чи дистанційного навчання, візуальним засобом подання навчального матеріалу. Можливість їх створення стандартними програмами та сервісами Веб-2.0 дозволяє організувати цікаву та творчу роботу без обмежень та правил. Творчий, хоча й кропіткий, процес створення колажів цілком окупує себе та дозволяє наочно збагатити сучасний урок.

Тема 6. Тестовий контроль навчальних досягнень учнів на платформі Classtime.

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами, зокрема освоїти інструментарій даної тестової платформи та розглянути перспективи її використання в освітньому процесі в умовах очного, змішаного та дистанційного навчання

Тема 7. Створення тренінгів. Ефективні методи навчання.

Ключові питання теми: Тренінг є однією із найбільш ефективних організаційних форм інтерактивного навчання. Він сприяє інтенсифікації освітнього процесу, результат якого досягається завдяки активній роботі його учасників. Знання не подаються в готовому вигляді, а стають

продуктом активної співпраці самих учасників. У центрі уваги – самостійне навчання учасників та інтенсивна їх взаємодія. Саме тому тренінг доцільно використовувати задля формування життєвих навичок учнів, їх ключових компетентностей. Сучасному учителю необхідно оволодіти методикою проведення тренінгів. Це перспективна технологія роботи як на уроці особливо біології, основ здоров'я так і в позаурочній діяльності - у роботі класного керівника, педагога-організатора.

Тема 8. Створення захоплюючого уроку. Сервіси Google.

Ключові питання теми: в отриманні практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами для створення таймлайну та сервісами Google

Тема 9. Створення тестів в Moodle. Формування структури уроку.

Ключові питання теми: Дистанційне навчання активно ввійшло в освітній процес в умовах карантинних обмежень. Окрім синхронних онлайн методів навчання, важливим є асинхронне навчання, зокрема проходження дистанційних курсів у зручний для слухача учня, студента час та виконання поставлених викладачем завдань. Платформа Moodle дозволяє розробити дистанційні курси з різноманітним наповненням. Саме основним питанням підготовки та формування таких курсів і буде присвячено тренінг.

Тема 10. Реалізація колективної роботи на уроках. Онлайн дошки.

Ключові питання теми: Сучасний вчитель бажає максимально отримати практичних знань та умінь, чіткого зрозумілого алгоритму роботи з сучасними онлайн інструментами, зокрема освоїти інструментарій віртуальних дошок та розглянути перспективи їх використання в освітньому процесі в умовах дистанційного та змішаного навчання

Тема 11. Сучасні способи розробки навчальних матеріалів. Методологія Agile.

Ключові питання теми: Сучасний вчитель повинен розробляти навчальний матеріал різними способами, для різного психосприйняття. Найефективнішим способом здобуття знань є проект на діяльність, бо саме тут задіяні різні форми подання та опанування навчального матеріалу. Методологія навчальних проектів потребує 100%занурення у навчальний предмет, а інколи забирає 2/3 вільного часу. Agile дозволяє організовувати навчальні проекти так, що у дитини не виникає потреби витратити вільний час на доробку проект. у нинішніх школах діти зазвичай вчать індивідуально. Але що взаємозалежнішим стає світ, то більше ми потребуємо талановитих партнерів та організаторів. Інновації мало коли є витвором окремих людей. Добробут суспільства все більше залежить від уміння людей діяти колективно. Тому школи мусять допомагати учням усвідомити плюралізм сучасного життя. А для цього треба вчити їх співпрацювати

Тема 12. Google forms. Удосконалення інформаційно-цифрової компетентності педагогічних працівників.

Ключові питання теми: Сучасна школа потребує вчителів нової формації, успішних, вмотивованих, компетентних, готових працювати над розвитком та удосконаленням власних компетентностей.

Тема 13. Нові форми Google. Анкетування, тести та квести.

Ключові питання теми: Психологічне здоров'я педагогів є важливою умовою здоров'я дітей. Відчуття щастя та задоволеності своїм життям є необхідною його складовою. Адже тільки навчившись спочатку самому бути щасливим, можна зрозуміти, як зробити щасливими інших. Тому у щасливого батька щасливі діти, а у щасливого вчителя щасливі учні. Тренінг спрямований на знаходження відповідей на одвічні запитання: у

чому суть щастя, де його шукати і як його досягти в реаліях життя сучасного педагога?

Тема 14. Розвиток пізнавальної активності. Як зацікавити учнів через використання інноваційних технологій. Excel, Greenshot, OCam, PowerPoint, Zoom

Ключові питання теми: Поширеними засобами для здійснення STEM-навчання є робототехнічні системи, моделі, цифрові лабораторії, засоби тривимірного прототипування тощо. Їх використання забезпечує ефективно здійснювати навчально-наукову діяльність, формувати якісно нові міждисциплінарні знання. Якість впровадження технологій STEM визначається компетентністю та рівнем фахової підготовки педагогічних працівників, готовністю використовувати в освітньому процесі новітні педагогічні підходи та сучасні технічні засоби.

Тема 15. Мотивуючий та захопливий урок. Інструменти візуалізації.

Ключові питання теми: 1. Як створити ментальну карту за допомогою застосунків: онлайн і офлайн 2. Якісний візуальний контент для вчителя 3. Гайд: що? навіщо? як? на прикладі історії або громадянської освіти

Тема 16. Інтеграція Google форм в практичну діяльність педагога.

Ключові питання теми: Використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі на сучасному етапі є невід'ємною частиною навчання. Саме тому, сучасний вчитель має знати та застосовувати на урок сучасні методи ІКТ. Дана програма спрямована на отримання знань про Google Форми, їх можливості та способи інтеграції в педагогічну практику, вміння створювати та використовувати в роботі, а також для обміну інформацією з учнями методичні та дидактичні матеріали на їх основі.

Тема 17. Алгоритм створення класу та налаштування властивостей середовища G Suite для організації роботи онлайн.

Ключові питання теми: Під час пандемії сучасна школа зіткнулась із проблемою організації дистанційного навчання, вибором платформ для організації безпечної роботи онлайн. Про переваги та плюси додатку Classroom.

Тема 18. Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас НУШ

Ключові питання теми: Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795 надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» 95 модельним навчальним програмам для базової середньої освіти, у змісті яких реалізуються концептуальні засади нового Державного стандарту базової середньої освіти. У зв'язку із цим, актуальності набуває питання впровадження нових інтегрованих курсів у 5-х класах Нової української школи. Одним з таких курсів є 'Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти' для 5 класу НУШ. Курс має на меті реалізувати ідею поєднання національної і всесвітньої історії, складових громадянської освіти в єдине ціле, щоб показати місце України у глобальному світі, розкрити сам процес її інтеграції до світового співтовариства, характеризувати тотожність, нерозривність, взаємовплив ключових соціальних, політичних, економічних та культурних процесів в Україні та Європі; сприяти формуванню в учнів та учениць толерантності, загальнолюдських цінностей на засадах патріотизму й гідності, поваги до прав і свобод людини та визнання цінності верховенства права. Про особливості впровадження курсу в освітній процес та його перспективи і буде програма виступу

Тема 19. Загальні засади та особливості викладання

інтегрованого курсу «Громадянська освіта»

Ключові питання теми: 1. Загальні засади викладання громадянської освіти у школі. 2. Розділ 1. Що таке ідентичність. 3. Розділ 1. Соціалізація особистості та людські цінності. 4. Майстерня громадянина. Практичні заняття з громадянської освіти.

Тема 20. Лайфхаки під час вивчення Громадянської освіти

Ключові питання теми: 1. Загальні засади викладання громадянської освіти у школі. 2. Розділ 1. Що таке ідентичність. 3. Розділ 1. Соціалізація особистості та людські цінності. 4. Майстерня громадянина. Практичні заняття з громадянської освіти.

Тема 21. Розвиток соціалізації особистості та людські цінності на курсі «Громадянська освіта»

Ключові питання теми: 1. Загальні засади викладання громадянської освіти у школі. 2. Розділ 1. Що таке ідентичність. 3. Розділ 1. Соціалізація особистості та людські цінності. 4. Майстерня громадянина. Практичні заняття з громадянської освіти.

Тема 22. Практичні заняття з громадянської освіти

Ключові питання теми: 1. Загальні засади викладання громадянської освіти у школі. 2. Розділ 1. Що таке ідентичність. 3. Розділ 1. Соціалізація особистості та людські цінності. 4. Майстерня громадянина. Практичні заняття з громадянської освіти.

Тема 23. Соціалізація особистості та людські цінності. Громадянська освіта.

Ключові питання теми: 1. Загальні засади викладання громадянської освіти у школі. 2. Розділ 1. Що таке ідентичність. 3. Розділ 1. Соціалізація особистості та людські цінності. 4. Майстерня громадянина. Практичні заняття з громадянської освіти.

Тема 24. Можливості Power Point у роботі сучасного вчителя

Ключові питання теми: Прості кроки та цікаві ідеї для створення презентацій; Як класичні інтелектуальні ігри трансформувати в презентації? Спорт на уроках літератури? Створення гри «Літературний футбол». Як застосовувати інтерактивні презентації-ігри, не перетворивши урок на гру?

Тема 25. Classtime для онлайн уроків. Навчання у форматі діалогу.

Ключові питання теми: Ознайомити колег з методикою організації патріотичного виховання на уроках математики, розглянути задачі, складені учнями за Книгою Рекордів України, та креативними виховними заходами, які надихають, мотивують учнів і стають потужним інструментом виховання гідних українців, показати цифрові можливості платформи Кластайм в реалізації поставлених задач

Тема 26. Графічні планшети та віртуальні дошки. ТОП-5 сервісів для навчання.

Ключові питання теми: Сучасний стан дистанційного навчання часто потребує використання на уроках сучасних гаджетів

Тема 27. Педагогіка дозвілля: позитивний імідж освітнього закладу, педагога, здобувача.

Ключові питання теми: Педагогіка дозвілля у контексті іміджу закладу освіти: цінності-сенси у місії школи; чек-лист педагогічно доцільної організації різних форм дозвілля учасників освітнього процесу; рекомендації до організації дозвіллевих івентів у контексті корпоративної і персональної репутації

Тема 28. Емоційна підтримка учнів та педагогів НУШ в умовах воєнних дій

Ключові питання теми: На сьогоднішній день - у складний період воєнного стану українські педагоги продовжують освітній процес. Професійний портрет педагога набуває нової якості - психологічної спроможності. Емоційна складова педагогічної діяльності все більше привертає до себе уваги; емоційна підтримка учнів потребує злагодженої роботи педагогів і батьків.

Тема 29. Використання можливостей візуальних засобів у класі.

Ключові питання теми: 1. Як створити ментальну карту за допомогою застосунків: онлайн і офлайн 2. Якісний візуальний контент для вчителя 3. Гайд: що? навіщо? як? на прикладі історії або громадянської освіти

Тема 30. Збільшення потужності мозку: ефективні методи для запам'ятовування.

Ключові питання теми: Під час тренінгу педагоги матимуть змогу ознайомитися з процесами пам'яті та навчитися методам ефективного запам'ятовування

Тема 31. Трансформуємо освіту за допомогою технологій: організація якісного навчального процесу за допомогою додатків Google.

Ключові питання теми: Під час пандемії та війни сучасна освіта зіткнулась із проблемою організації дистанційного та змішаного навчання, організацією синхронного та асинхронного дистанційного навчання, проблемою освітян були вибір платформи та недостатня обізнаність з їх використання. Про переваги та плюси платформ для дистанційного навчання

Тема 32. Впровадження STEM підходів на уроках Громадянської освіти.

Ключові питання теми: Практичні поради до уроків 'громадянської освіти' у 10 класі. Вправи і методики, що націлені на вміння учнівства думати, аналізувати, порівнювати, оцінювати і систематизувати інформацію. Формування ключових компетентностей в учнівства. Роль вчителя - позиція вдумливого помічника, який скеровує самостійну пізнавальну діяльність дітей та стимулює пізнавальну активність.

Тема 33. Впровадження Державного стандарту базової середньої освіти на уроках Громадянської освіти НУШ

Ключові питання теми: Практичні поради до уроків 'громадянської освіти' у 10 класі. Вправи і методики, що націлені на вміння учнівства думати, аналізувати, порівнювати, оцінювати і систематизувати інформацію. Формування ключових компетентностей в учнівства. Роль вчителя - позиція вдумливого помічника, який скеровує самостійну пізнавальну діяльність дітей та стимулює пізнавальну активність.

Тема 34. Цифрова трансформація освіти: роль штучного інтелекту в модернізації навчального процесу

Ключові питання теми: В ході вебінару педагоги ознайомляться з методикою застосування нейронних мереж для розробки мультимедійного контенту, графіки, відео та анімації.

Тема 35. Дитячий травматизм в період війни: діагностика, невідкладна допомога.

Ключові питання теми: організація освітнього процесу в період війни потребує уваги педагогів до діагностики, вміння і навиків надавати медичної допомоги, пов'язаної із застосуванням мінно-вибухової травми

Тема 36. Реалізація діяльнісного підходу на уроках громадянської та історичної освітньої галузі в НУШ

Ключові питання теми: Реформа освіти вимагає від вчителів пошуку нових методів навчання, що ґрунтуються на діяльнісній методології. Адже саме діяльнісний підхід ставить учнів у центр освітнього процесу, забезпечують їх суб'єктність проти пасивного сприймання інформації – «простого запам'ятовування». Саме діяльнісний підхід є одним з головних інструментів реалізації Концепції Нової української школи, механізмом запровадження Державного стандарту базової середньої освіти на всіх циклах навчання – адаптаційному 5-6 класи та базовому предметному 7-9 класи.

Тема 37. Стресові стани у дітей в період війни. Від діагностики до лікування.

Ключові питання теми: Школа є одним із джерел отримання інформації дітьми та їх батьками, отримання практичних навичок та умінь, зрозумілих алгоритмів поведінки учасників освітнього процесу в стресових ситуаціях в період війни.

Тема 38. Медіаграмотність на уроках громадянської освіти: поради з практичного досвіду.

Ключові питання теми: Фейки та маніпуляції; пропаганда; 'мова ворожнечі'; факти та судження; джерела правдивої інформації; безпека в Інтернеті; кібербезпека; штучний інтелект, його ризики і можливості; соціальні мережі; як створюється реклама; практичні заняття для учнів. Розвиток критичного мислення учнів через основи медіаграмотності.

Тема 39. Особистісно-орієнтований підхід до учнів. Формування громадянської свідомості учнів.

Ключові питання теми: Фейки та маніпуляції; пропаганда; 'мова ворожнечі'; факти та судження; джерела правдивої інформації; безпека в Інтернеті; кібербезпека; штучний інтелект, його ризики і можливості; соціальні мережі; як створюється реклама; практичні заняття для учнів. Розвиток критичного мислення учнів через основи медіаграмотності.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи:

1. Закон України Про вищу освіту
2. Закон України Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій
3. Закон України Про дошкільну освіту
4. Закон України Про загальну середню освіту
5. Закон України Про інноваційну діяльність
6. Закон України Про наукову і науково-технічну діяльність
7. Закон України Про наукову і науково-технічну експертизу
8. Закон України Про освіту
9. Закон України Про позашкільну освіту
10. Закон України Про професійно-технічну освіту
11. Концепція розвитку післядипломної освіти в Україні
12. Національна доктрина розвитку освіти
13. Положення про державний вищий навчальний заклад
14. Положення про дистанційне навчання
15. Положення про інститути післядипломної педагогічної освіти
16. Положення про організацію навчального процесу
17. Постанова кабінету міністрів України від 28.03.2002 № 379 Про затвердження Державної програми "Вчитель"

Основна література:

1. Академічна доброчесність у середній школі: методичні рекомендації. URL: <https://tinyurl.com/chesnist>
2. Арват Ф. С., Коваленко Є. І., Кириленко С. В., Щербань П. М. Культура спілкування : навч. метод. посібник. Київ: ІЗМН, 1997. 328 с.
3. Барна І.В. Біологія: довідник школяра та абітурієнта / І. Барна. Тернопіль: Підручники і посібники, 2016. 768 с.
4. Барна І.В. Біологія. Методика розв'язування задач: Навчальний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 216 с.
5. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. С. 9-14.
6. Бівол О. С. Проблемно-пошукові методи навчання на уроках у початкових класах як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів. Таврійський вісник освіти. 2012. № 3 (39). С. 103-107.
7. Біла книга. Діяльнісний підхід у школі./ Р. Паркер, Б.С. Томсен. The LEGO Foundation, 2019. 75 с. URL: <https://cutt.ly/H1FE8Wу>
8. Бобровський М. В. Внутрішня система забезпечення якості освіти : абетка для директора / Бобровський М. В., Горбачов С. І., Заплотинська О. О. // Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. - Київ : Державна служба якості освіти, 2019. -240 с.
9. Васильченко А.А. та ін. Епідеміологія. Київ: Здоров'я, 1993. 464 с.
10. Від керівника до лідера: практичні поради для директорів шкіл та керівників відділів освіти / А.Уварова. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/521/12.2019.pdf>
11. Воронова С. В. Коуч-технологія для директора школи. Управління школою. 2018. №31-33. С. 80-94.
12. Гайдученко С. О. Мотивація персоналу. Харків : ХНУМГ, 2013. 111 с.
13. Головань М.С. Компетенція і компетентність: досвід теорії, теорія досвіду. Вища освіта України. № 3. 2008. С. 23-30.
14. Даниленко Л.І. Інноваційні технології у профільному навчанні старшокласників: навч.- метод. посібник. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПП, 2015. 92 с.
15. Даниленко Л.І. Національно-патріотичне виховання учнів на уроках біології: метод. посібник / Л.І. Даниленко, С.О. Гончаренко, Т.В. Громова та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2017. 79 с.
16. Даниленко Л.І. Пізнавальні завдання до розділу «Біологічні основи поведінки людини»: навч.-методичний посібник /авт.-укладач Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПП, 2013. 64 с.
17. Даниленко Л.І. Пізнавальні завдання до розділу «Людина»: навч. методичний посібник / Л.І. Даниленко. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського ОІПОПП, 2013. 68 с.
18. Даниленко Л.І. Світочі української науки: життя та наукова діяльність: метод. посібник /Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Л.І. Гнед та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2018. 104 с.
19. Дардан Т. С. Комплексні, інтегровані уроки як засіб розвитку креативності школярів. Обдарована дитина. 2013. № 5. С. 17-21.
20. Денисенко О. Накази з кадрових питань : оформляємо без помилок І Олександр Денисенко // Практика управління закладом освіти. -2022. - № 1. - URL: <https://rn.edirshkoly.mcfr.ua/945958?forccDeviceTypec^1>
21. Державний стандарт базової загальної освіти : постанова КМУ від 30.09.2020 № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
22. Державний стандарт початкової освіти : постанова КМУ від 21.02.2018 № 87 (у редакції постанови КМУ від 24.07.2019 №688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF>
23. Деякі питання організації та проведення супервізії : наказ МОН від 18.10.2019 №1313. URL: <https://bit.ly/3Vm9jeg>

24. Джежелей О., Коваленко О. Вчуся читати. Навч-розвив. пос. для дітей Частина 1. Харків: Ранок, 2001. 144 с.
25. Досліджуємо світ цікаво : збірник дидактичних матеріалів до навчальних тижнів курсу «Я досліджую світ» за типовою освітньою програмою, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Шияна / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 204 с.
26. Євтух М. Б., Пінковська Е. А., Черкашина Т. В. Методики особистісно-професійного самовдосконалення суб'єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання : навч.-метод. посіб. : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2015. 400 с.
27. Євтух М.Б., Черкашина Т.В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю.А., 2017. 348 с.
28. Зеленська Л.Д. Мовно-комунікативна компетентність учителя-коуча, ментора, тьютора, фасилітатора (на прикладі програми «Освітологія»). Молодь і ринок. № 9(195). 2021 С. 16-20.
29. Іванік О. Рівний рівному ; посібник для менторів І Іванік О., Каравай А., Гейнек- Даргаргулія М., Лашук Ю., Кнюпа Ю. - Київ, 2018. - 57 с. - URL : <https://insha-osvita.org/article/posibnyk-dlia-mentoriv-rivnyi-rivnomu/>
30. Інновації, що приносять результат / упоряд. Т. М. Загорулько. Харків : Основа, 2016. 158 с.
31. Інструменти для оцінювання рівня безпеки, комфорту та здоров'я школи і планування змін. URL: <https://bit.ly/3kLtGkM>
32. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Метод. посіб. / Авт. укл.: О. Пометун, Л. Пироженко. Київ : АПН, 2002. 136 с.
33. Календар морально-патріотичних цінностей сучасного школяра: науково-методичний посібник / Н.М. Степанова, В.С. Кудін. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 152 с.
34. Календар морально-патріотичних цінностей сучасного школяра: науково-методичний посібник / Н.М. Степанова, В.С. Кудін. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 152с.
35. Калініна Л. М. Реформування освіти в Чеській республіці. Вересень. 2013. № 1-2 (62-63). С. 10-24.
36. Калошин В.Ф. До навчання творчого мислення. Управління школою : основа професійного зростання. 2015. № 19-21. С. 68-73.
37. Кальчева О.Ю., Місяк О.К. Методичний посібник до програми «Управління гнівом». Київ, 2015. 60 с.
38. Керівництво МПК з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в умовах надзвичайної ситуації. Київ : Унів. вид-во Пульсари, 2017. 216 с.
39. Клепко С.В. Формування лідерської компетентності у школі. Полтава, 2012. С. 86-97.
40. Коберник І., Краснова К. Ефективні комунікації для освітніх управлінців : посіб. URL: <https://bit.ly/37kGdnf>
41. Коберник О. М. Проективна педагогіка і національна школа. Шлях освіти. 2006. № 7. С. 7-9.
42. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>
43. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с. 193-280.
44. Коваль А.П., Культура ділового мовлення: писемне та усне ділове спілкування. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ, 1997. с.193-280.
45. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, №34-35, ст. 458. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>
46. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996.
47. Костюк А. В. (2014). Емоційний інтелект та шляхи його розвитку. Науковий вісник Херсонського державного університету, 2014. № 2. С. 85-89.
48. Кудін В.С. Партнерська взаємодія - основа освітнього процесу НУШ.

Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2022. 128 с.

49. Лаппо В. В. Основи педагогічних досліджень : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : НАІР, 2016. 284 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2250.pdf>
50. Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Рузакова Г. Г. Етика ділових стосунків : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2011. 310 с.
51. Линьов К. Концепція розвитку закладу освіти: з чого починати (част. 1). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=WMiLcW77tyM>.
52. Литвиненко Г., Клясен Н. Управління проектами: сутність та особливості застосування в освіті. Рідна школа. 2017. №11-12. С. 39-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsh_2017_11-12_9
53. Лук'янова Л. Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
54. Лук'янова Л.Б. та ін. Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: [монографія]. Київ : Педагогічна думка, 2012. 272 с.
55. Любчак Н. М. Проектні технології: сутність та особливості використання у навчальному процесі. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Київ, 2014. Вип. 122. С. 144-150.
56. Любченко Н. В. Потенціал кластерних механізмів в управлінні освітою в умовах децентралізації влади. Вісник післядипломної освіти. Серія: Управління та адміністрування. 2016. Вип. 2 (31). С. 65-81.
57. Лютко О. М. Запровадження мотиваційного менеджменту в закладі освіти / О. М. Лютко. - Рівне : РОІГПО, 2018. - 180 с.
58. Маршалл Розенберг. Ненасильницьке спілкування. Мова життя. Ранок. 2020. 263 с.
59. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. - К., 2021. - URL : <https://academiq.org.ua/wp-content/uploads/2021/07/Metodychni-rekomen-datsiyi-dlva-serednih-shkil-l-Lpdf~>
60. Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти : наказ МОНУ від 13.07.2021 №813. URL: <http://surl.li/dyrzc>
61. Моргун В.Ф. Емоційний інтелект у багатовимірній структурі особистості. Постметодика, 2010. № (6)97.С. 2-15.
62. Навчання, досвід, наставництво. Інформаційний бюлетень За медичні права. Квітень 2011. № 4. С. 2-3. URL: <http://lviv.medprof.org.ua/uploads/media/2-3.pdf>
63. Нова українська школа : методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного навчання : навчально-методичний посібник / М. Вашуленко. Київ : Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
64. Нова українська школа : організація медіаосвіти в початковій школі : навчально-методичний посібник / І.Старагіна, О. Волошенко, О.Мокрогуз, О.Ганик. Київ : ПРОПАПІР, 2021. 160 с.
65. Нова українська школа зустрічає першокласників / авт.-уклад. Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2018. 216 с.
66. Нова Українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи. URL: <https://bit.ly/3cp4kEh> (дата звернення 14.05.2020).
67. Новик І., Борисенко Ю., Венгловська О., Гладкова Г., Стягунова О. Підготовка супервізорів для закладів загальної середньої освіти: комплект навчально-методичного забезпечення. Київ. УІРО. 2024. URL: <https://bit.ly/3W23u8e>
68. Овчаренко О.П., Лазар А.П., Матюшко Р.П. Основи радіаційної медицини: навч. посібник. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2002. 208 с.
69. Онопрієнко О. Дидактико-методичні засади контролю і оцінювання навчальних досягнень молодших школярів : монографія . Київ : Педагогічна думка, 2020. 400 с.
70. Онопрієнко О. Нова українська школа : інноваційна система оцінювання результатів навчання учнів початкової школи : навчально-

методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2021. 208 с.

71. Онопрієнко О.В. Інструментарій оцінювання результатів компетентнісно орієнтованого навчання молодших школярів : методичний посібник. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 72 с.
72. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : методичні рекомендації. Уклад. О. М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
73. Освітня програма навчального закладу. URL: <https://bit.ly/3ckLjDp>
74. Петрушкевич О. Ненасильницьке спілкування у школі – міф чи реальність? URL: <https://bit.ly/3EWB2eV>
75. Піроженко, Т.О., Соловійова, Л.І. та ін. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі: навчально-методичний посібник. Київ. Видавничий дім «Слово». 2017. 89 с.
76. Пішун С.Г. Позитивний ресурс власного «Я» в координатах професійної діяльності майбутнього педагога. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2019. Вип. 32. С. 367-372.
77. Половенко О. В. Безперервна освіта педагога за індивідуальною освітньою траєкторією : навчально-методичний посібник / О. В. Половенко, Л. М. Кірішко. - Кропивницький, 2018. - 60 с.
78. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800 «Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 № 1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
79. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/672-2020-%D0%BF#Text>
80. Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641 : наказ МОН від 06.06.2022 № 527 (із змінами, внесеними згідно з наказом МОН від 23.06.2022 №586). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0527729-22#Text>
81. Про деякі питання організації надання професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти : Наказ МОН від 20.09.2024 №1349. URL: <https://bit.ly/4gz4fh2>
82. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 № 1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
83. Про деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова КМУ від 21.08.2019 № 800 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 27.12.2019 №1133). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
84. Про забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 27, ст. 218. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>
85. Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту : Постанова КМУ від 09.01.2014 №11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
86. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти : наказ МОН від 12.10.2022 № 905. URL: <https://bit.ly/3vgA4Fe>
87. Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі : указ Президента України від 25.05.2020 №195/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/195/2020#Text>
88. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 15, ст. 73.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text>

89. Про позашкільну освіту : Закон України від 22.06.2000. №1841-III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст. 393. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
90. Проектування індивідуальної освітньої траєкторії професійного розвитку педагога : збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Біла Церква, 13 червня 2019 р.) / Упор. Л. А. Литвиненко. - К., 2019.- 189 с.
91. Пшенична Л. В. Керівник навчального закладу : навч. посіб. І Л. В. Пшенична. - Суми : вид-во «СумДПУ імені А. С. Макаренка», 2016. - 520 с.
92. Рай М. Компас цінностей. Уроки 101 країни про цілі, лідерство і життя. Yakaboo Publishing, 2021. 368 с.
93. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.
94. Северинова А.М. Забезпечення ефективного освітнього процесу під час викладання фізики і хімії. Педагогічний вісник. 2020. №3 (101). С.41-45.
95. Северинова А.М. Здійснення переходу до компетентнісної моделі навчання та впровадження нових методичних підходів у вивчення фізики. Педагогічний вісник. 2018. №3 (93). С.38-40
96. Северинова А.М. Формування фізичних компетентностей учнів в умовах оновлення програм. Педагогічний вісник. 2017. №3 (89). С.38-42
97. Сеїтосманов А., Фасоля О. Нова школа у нових громадах : посібник з ефективного управління освітою в об'єднаних територіальних громадах. Київ, 2017. 128 с.
98. Скидан М.А., Євдін О.М., Могильниченко В.М., Горіцький О.В., Жихарев О.П., Крикун О.М. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / за заг. редак. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
99. Спрощене оподаткування - загальноприйнята світова практика. URL: <http://www.academia.org.ua/?p=282>.
100. Степаненко О.О. Обґрунтування поняття «тьютор» у освітньо-дослідницькому просторі. Педагогічні науки, 2018. С. 198-204.
101. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с. URL: <https://bit.ly/3uQrcxT>
102. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система «Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів»: Підготовлено для проекту «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення «Інтелект». Київ: Міленіум, 2001. 104 с.
103. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Методична система «Розвиток критичного мислення у навчанні різних предметів»: Підготовлено для проекту «Читання та письмо для розвитку критичного мислення» / Науково-методичний центр розвитку критичного та образного мислення «Інтелект». Київ: Міленіум, 2001. 104 с.
104. Стратегія фінансової грамотності. Національний банк України. URL: <https://bit.ly/3POU8Im>
105. Сухомлинський В.О. Сто порад учителю. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5 тт. Київ: «Рад. школа», 1976. Т. 2. С. 600-601.
106. Типова освітня програма для учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна : наказ МОН України від 12.08.2022 № 743) URL: <https://cutt.ly/p018NA1>
107. Типова програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : наказ МОН України від 10.12.2021 р. № 1340. URL: <https://bit.ly/3XRhd0W>
108. Типові освітні програми. URL: <https://bit.ly/3EW5dlM>
109. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : [навч. посібн.]. Вінниця, 2018. 196 с.
110. Фінансова просвіта. Фонд гарантування вкладів фізичних осіб. URL:

- <https://www.fg.gov.ua/finansova-prosvita>
111. Фінансовий сенсей. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/finansovyyu-sensey>
 112. Фісун О.В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34, 133-139.
 113. Фундаментальні цінності академічної доброчесності ; пер. з англ. II Міжнародний центр академічної доброчесності. - 2019. - 39 с. - URL : <https://www.skcptic.in.ua/wp-content/uploads/Integ-Valucs-Ukr.pdf>
 114. Чепіль М. М., Дудник Н. З. Педагогічні технології. Навч. посіб. Київ : Академвидання, 2012. 224 с.
 115. Чернявська А. Емоційний інтелект – запорука успішного навчання. Молодь і ринок, 2012. № 12. С. 136-139.
 116. Читай, міркуй, твори: інтегровані компетентнісно орієнтовані завдання для учнів 3-4 класів Нової української школи / С. Гаряча, Л.Добровольська, В.Андросова. Черкаси : видавець Чабаненко Ю.А., 2020. 68 с.
 117. Шаблони для створення презентацій. URL: <http://teach-inf.at.ua/load/prafika/49>
 118. Шамрай С.М. Біологічні експерименти в школі / С.М. Шамрай, К.М. Задорожний. Харків: Вид. група «Основа», 2003. 96 с.
 119. Шлейхер А. Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття / Переклала з англ. Ганна Лелів. Львів: Літопис, 2018. 296 с.
 120. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71
 121. Adizes I. Corporate Lifecycles: How and Why Corporations Grow and Die and What to Do about it. Englewood Cliffs., N.J.: Prentice Hall, 1989, 384 p.
 122. Basque J. La conception de cours à distance. Une réflexion. URL: <http://surl.li/eakwq>
 123. Cadre européen commun de référence pour les langues : apprendre, enseigner, évaluer. Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs. URL: www.coe.int/lang-cecr
 124. Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors. URL: www.coe.int/lang-cefr
 125. Smit R. Formative Beurteilung im kompetenz- und standardorientierten Unterricht. URL: <http://surl.li/eakey>

Додаткова література:

1. Безпека під час навчання: рекомендації щодо організації укриття. URL: <https://bit.ly/3YITGVN>
2. Бех І. Д. Рефлексія у духовному «Я» особистості. Рідна школа. 2011. №8-9.
3. Василенко І. Ю. Тренінг розвитку творчого мислення. Обдарована дитина. 2004. № 5. С. 52-55.
4. Волощенко О., Козак О. Інтеграція медіаграмотності у навчальний предмет «Я досліджую світ» : навчально-методичний посібник. Київ : Академія вільної преси, Центр вільної преси, 2020. 36 с.
5. Гусак В.М. Нові ролі педагога у контексті реформ сучасної української школи. Педагогіка партнерства як основа розвитку суб'єктів освітньої діяльності в умовах НУШ: матеріали наук.-практич. конф. URL: <http://conf.zippo.net.ua/?p=79>
6. Даниленко Л.І. Видатні вітчизняні біологи як учені й особистості: метод. посібник / Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Л.І. Гнед та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОІПОПП Черкаської обласної ради», 2019. 91 с.
7. Даниленко Л.І. Видатні українські вчені-біологи ХХ та початку ХХІ

- століття: метод. посіб. / Л.І. Даниленко, І.Ю. Гогайзель, Т.В. Громова та ін. Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП Черкаської обласної ради», 2021. 118 с.
8. Державний стандарт початкової освіти. URL: <http://surl.li/wqqd>
 9. Дитяча та юнацька психотерапія. Теорія і практика в сучасних наукових дослідженнях / За заг. ред. Г. Католик. Колективна монографія. Львів : Астролябія, 2012. 312 с.
 10. Дії населення в умовах надзвичайних, несприятливих побутових та нестандартних ситуацій: практичний посібник / М.А. Скидан, О.М. Євдін, В.М. Могильниченко, О.В. Горіцький, О.П. Жихарев, О.М. Крикун; За заг. редакцією к.м.н. М.А. Скидана. Київ: Атіка-Н, 2007. 92 с.
 11. Євтух М. Б., Черкашина Т. В. Педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення : підручник. Черкаси : Видав. Чабаненко Ю. А., 2017. 348 с.
 12. Зусін В. Я. Етика та етикет ділового спілкування : навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
 13. Книш І. В. Кліпове мислення як норма та прояв геніальності. Нові виміри духовності на початку ХХІ століття : матеріали VI Міжнародної on-line конференції (24-25 травня 2018 року, Сумський державний університет) / за ред. проф. І. П. Мозгового. Суми : ФОП Цьома С. П., 2018. С. 48-49.
 14. Кобинець Я. Підходи Нової української школи, або Шлях до дитячого серця. URL: <https://bit.ly/3Fjy05x>. Дата перегляду: 30.11.2022.
 15. Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458.
 16. Конституція України. Основний закон. Київ, 1996. URL: <https://bit.ly/3Wl5vu3>
 17. Крижанівський В.В. Природнича освіта в умовах реформування Нової української школи. Педагогічний вісник, 2022. № (3)109. С. 32-33.
 18. Кугуєнко Н.Ф. Активні та інтерактивні методи навчання як фактор забезпечення педагогіки успіху. Джерело пед. майстерності. 2008. № 2. С. 32-37.
 19. Лісова Н. І. На засадах нової української школи : довірча взаємодія, цінності, демократична форма управління. Slovak international scientific journal. 2018. № 15 (Vol.2). С. 13-16.
 20. Маркозова О.О. Навчання впродовж життя - необхідна передумова досягнення життєвого успіху людини. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». № 2 (29). 2016. С. 198-205.
 21. Мартинець Л. А. Управління професійним розвитком учителів : навч.-метод. посіб. / Л. А. Мартинець. - Вінниця : ДонНУ, 2016. - 87 с. Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності: стандарти та рекомендації. - URL : <https://cutt.lv/prnvgjh>
 22. Матвієнко О. Інформаційний менеджмент: аналіз предметної галузі. Вісник Книжкової палати. 2004. № 8. С. 13-17.
 23. Матюха Г. В., Салло Ю. В. Організація групової роботи на уроках англійської мови. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2013. С. 271-274.
 24. Меморандум співпраці між усіма учасниками освітнього процесу: педагогами, учнями та батьками. URL: <https://bit.ly/3zxHqYt>
 25. Навчально-методичний посібник «Нова українська школа : теорія і практика формування оцінювання у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти». / О.Фідкевич, Н.Бакуліна. Київ : Генеза, 2019. 64 с.
 26. Податковий кодекс Україн. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
 27. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 05.12.2015 № 389-VIII-XII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст. 250. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
 28. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія / В.Г. Редько. Київ: Педагогічна думка, 2017. 628 с.

29. С. 9-14.
30. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти : наказ МОЗ України від 25.09.2020 №2205, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>
31. Семиліт М. В. Проектування майбутнього особистості. Черкаси, ЧОПОПП, 2001. 88 с.
32. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія. Київ : НІСД, 2011. 336 с.
33. Стрельников В. Ю. Роль емоційного інтелекту у забезпеченні здоров'я людини. Постметодика, 2010. № (6)97. С. 15-21.
34. Супервізія : професійна підтримка і професійний розвиток педагогів : порадник для супервізорів (наставників). - URL : <http://www.ussf.kiev.ua/images/news/2019.09.18/%D0%A1%D1%83%DO%BF%DO%B5%P1%80%P0%B2%P1%96%P0%B7%P1%96%P1%8F.pdf>
35. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. Кухаренко та ін. ; за ред. В. Кухаренка. Харків : Міськдрук, 2016. 284 с.
36. Управління особистими фінансами : навчальний посібник / Н.А. Ясинськаю. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 352 с.
37. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навч.-метод. посіб. / О.І. Пометун. Київ, 2020. 104 с.
38. Фідкевич О., Богданець-Білоskalенко Н. Нова українська школа : теорія і практика формувального оцінювання у 3-4 класах закладів загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Генеза, 2020. 96 с.
39. Філоненко С. Концепція особистості жінки в українській жіночій прозі 90-х років ХХ ст. К.: Ніжин: Аспект, 2006. 158 с.
40. Фісун О. В. Педагогічна фасилітація як багатозначний феномен. Зб. наук. праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. «Засоби навчальної та науково-дослідної роботи», 2010. Вип. 34. С.133-139.
41. Черкашина Т. В. Сучасні педагогічні практики: педагогічна система самопізнання і особистісно-професійного самовдосконалення: навчально-методичний посібник : для педагогічних працівників. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. 162 с.
42. Чмут Т. К., Чайка Т. Л. Етика ділового спілкування : навчальний посібник. Чернігів : Вид-во Знання, 2007. 204 с.
43. Штомпка П. Доверие в эпоху глобализации. Социальная политика и социология. 2006. № 4. С. 8-15.
44. Ягенська Г.В. Формування дослідницьких умінь учнів 7-9 класів на уроках та в позакласній роботі з біології / Г.В. Ягенська. Луцьк. 105 с.
45. Яхно Т. Конфліктологія та теорія переговорів. Київ., 2019. 168 с.
46. Яценко Т.О. Формування читацької компетентності учнів як головна проблема шкільного літературного навчання. Наукові записки, 2009. № 1. С. 69-71.
47. Boissard P. L'évaluation formative: un outil de progression. URL: <http://surl.li/ealag>
48. DLL 10: DaF für Jugendliche: Deutsch als Fremdsprache. Klett Sprachen GmbH, 2016. 199 s.
49. What Is Flipped Learning? URL: <http://surl.li/eakyu>